

Bộ Xây dựng đề xuất quy định mới về phát triển đô thị thông minh

15:31 13/08/2025

Theo Bộ Xây dựng, sau hơn 7 năm triển khai Quyết định số 950/QĐ-TTg ngày 1/8/2018 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án phát triển đô thị thông minh bền vững Việt Nam, phát triển đô thị thông minh đã đạt được những kết quả tích cực bước đầu. Hiện nay, trước yêu cầu phát triển, Bộ Xây dựng đề xuất quy định về phát triển đô thị thông minh.

37 địa phương (trước sáp nhập) đã ban hành và tổ chức triển khai đề án hoặc kế hoạch phát triển đô thị thông minh với những cách làm linh hoạt, sáng tạo, triển khai ở nhiều lĩnh vực ưu tiên như: Trung tâm điều hành thông minh (IOC), dữ liệu đô thị trên nền GIS, giao thông thông minh, cấp nước, chiếu sáng thông minh, một số dịch vụ tiện ích về y tế, giáo dục, và đặc biệt là các dịch vụ công trực tuyến.



Bộ Xây dựng đề xuất quy định mới về phát triển đô thị thông minh.
Ảnh internet.

Phát triển đô thị thông minh đã đem lại lợi ích thiết thực cho người dân, doanh nghiệp, Nhà nước. Đối với người dân: Được tiếp cận với các tiện ích thông minh, thông tin minh bạch về quy hoạch, y tế, giao thông, giáo dục. Đối với doanh nghiệp: giúp mở ra cơ hội đầu tư, kinh doanh minh bạch, hiệu quả hơn với dịch vụ công trực tuyến. Đối với Nhà nước: Tạo ra công cụ đột phá giúp điều hành, quản lý hiệu quả, ra quyết định nhanh và chính xác hơn.

Các Bộ, ngành đã ban hành nhiều văn bản hướng dẫn, 45 tiêu chuẩn liên quan phát triển đô thị thông minh.

Bên cạnh đó, tổng hợp báo cáo của địa phương cũng cho thấy thực tế triển khai một số khó khăn, hạn chế chủ yếu tập trung vào 4 nhóm cơ bản sau: (i) Thiếu thống nhất chung về đô thị thông minh và cách thức tổ chức thực hiện. Có nhiều nhận thức, quan niệm khác nhau về phát triển đô thị thông minh, dẫn đến các ưu tiên, trọng tâm khác nhau, cách làm khác nhau; việc triển khai đô thị thông minh còn riêng lẻ, manh mún, thiếu tính kết nối, đồng bộ, phần lớn thí điểm, chưa có nhiều kinh nghiệm thực tế.; (ii) Thiếu các quy chuẩn, tiêu chuẩn để chuẩn hóa việc thực hiện, liên thông, cũng như quản lý chi phí, tổ chức vận hành. Các địa phương còn lúng túng trong việc áp dụng các tiêu chuẩn, tiêu chí. Dữ liệu đô thị hiện nay còn phân tán, chưa chuẩn hóa, thiếu liên thông và cơ chế chia sẻ minh bạch, bảo mật thông tin chưa đầy đủ.; (iii) Thiếu cơ chế đặc thù trong thực hiện mua sắm, đấu thầu phát triển đô thị thông minh do các sản phẩm công nghệ thông tin, rất nhanh bị lạc hậu về công nghệ và giá thành, rất mới, chưa có tiền lệ; (iv) Thiếu nguồn lực đầu tư, cơ chế huy động nguồn vốn xã hội hóa. Nguồn nhân lực phục vụ chuyển đổi số trong ngành đô thị còn mỏng, trình độ chưa đồng đều, chủ yếu là kiêm nhiệm. Chưa có nhiều cơ chế để liên kết, kết nối nguồn lực xã hội, kinh tế tư nhân. Sự tham gia của các thành phần kinh tế trong xây dựng đô thị thông minh còn hạn chế.

Vì vậy Bộ Xây dựng đề xuất dự thảo Nghị định về phát triển đô thị thông minh nhằm thống nhất nhận thức chung về phát triển đô thị thông minh, hình thành khung pháp lý để triển khai, tổ chức thực hiện phát triển đô thị thông minh; phân định trách nhiệm các chủ thể liên quan.

Tại dự thảo, **Bộ Xây dựng dự kiến sẽ tập trung quy định rõ 5 nhóm chính sách**, bao gồm:

1) Thứ nhất, dự thảo Nghị định đưa ra các quy định chung để thống nhất khái niệm, các yêu cầu chung cần đạt được trong phát triển đô thị thông minh.

Theo đó, sẽ xác định rõ đô thị thông minh là đô thị áp dụng công nghệ ICT và các phương tiện khác trong quy hoạch đô thị, xây dựng đô thị và quản lý vận

hành, cung cấp các dịch vụ đô thị với cơ sở nền tảng là hạ tầng thông minh và cơ sở dữ liệu, phần mềm nền tảng và công nghệ.

Hạ tầng thông minh bao gồm (1) hạ tầng thông tin, (2) hạ tầng kỹ thuật thông minh, (3) hạ tầng đổi mới sáng tạo. Trong đó hạ tầng kỹ thuật thông minh là các hạ tầng kỹ thuật đô thị truyền thống được thiết kế, quy hoạch, đầu tư xây dựng, vận hành đồng bộ, liên thông và hỗ trợ lẫn nhau thông qua việc chia sẻ dữ liệu, sử dụng công nghệ số và tích hợp quản lý; gồm hạ tầng giao thông thông minh, hạ tầng cấp, thoát nước thông minh, hạ tầng chiếu sáng thông minh, hạ tầng thu gom và xử lý rác thải thông minh, quản lý năng lượng thông minh và các hạ tầng kỹ thuật đô thị thông minh khác.

Xây dựng đô thị thông minh bao gồm các hoạt động ứng dụng các công nghệ, giải pháp đô thị thông minh trong quá trình lập, triển khai xây dựng dự án đầu tư xây dựng, quản lý chi phí, quản lý chất lượng, quản lý rủi ro nhằm tạo lập hệ thống hạ tầng và cơ sở vật chất đô thị thông minh.

Quản lý vận hành đô thị thông minh là quá trình ứng dụng công nghệ số, nền tảng dữ liệu và các giải pháp đô thị thông minh trong điều hành, giám sát, bảo trì và cung cấp dịch vụ đô thị, nhằm bảo đảm hoạt động ổn định, hiệu quả, bền vững; tăng cường năng lực điều phối, xử lý tình huống khẩn cấp, quản lý hành chính, quản lý dân cư và nâng cao chất lượng sống của người dân.

Cung cấp các Dịch vụ đô thị thông minh là việc triển khai các dịch vụ đô thị thông qua ứng dụng công nghệ số, dữ liệu và các giải pháp thông minh nhằm nâng cao hiệu quả phục vụ người dân, doanh nghiệp và chính quyền trong các lĩnh vực thiết yếu của đô thị.



Bộ Xây dựng đề xuất quy định mới về phát triển đô thị thông minh.
Ảnh internet.

Phát triển đô thị thông minh không đặt trọng tâm ở việc mua sắm, lắp đặt công nghệ mà cần chú trọng mục tiêu đổi mới, phát huy lợi thế của công nghệ, chuyển đổi số trong cách thức tạo lập đô thị cũng như quản lý vận hành, cung cấp dịch vụ, tiện ích cho người dân, doanh nghiệp; lấy người dân là trung tâm để hoạch định các hành động, hướng tới mục tiêu phát triển bền vững.

2) Thứ hai, đề xuất quy định về việc xây dựng đề án, kế hoạch, tiêu chí, đánh giá, công nhận theo các cấp độ trưởng thành, giám sát.

Nội dung này xác định rõ 04 mức độ trưởng thành trong phát triển đô thị thông minh từ mức cơ bản, nâng cao, tiên phong, bền vững và 4 nhóm lĩnh vực tiêu chí đánh giá, phù hợp với xu hướng chung của Châu Âu và các nước trong khu vực.

Từ đó định hướng phương pháp thực hiện từ đề án cấp tỉnh, kế hoạch cấp dưới tỉnh và các dự án phát triển đô thị thông minh theo khu vực, lĩnh vực.

3) Thứ ba, đề xuất quy định về việc xây dựng cơ sở dữ liệu, các nền tảng, công nghệ, trung tâm điều hành đô thị thông minh. Đồng thời sẽ làm rõ mối quan hệ giữa các nhiệm vụ chương trình chuyển đổi số với các nhiệm vụ phát triển đô thị thông minh.

4) Thứ tư, đề xuất quy định về quy hoạch, xây dựng và cung cấp các dịch vụ hạ tầng, tiện ích đô thị thông minh; các yêu cầu, mục tiêu cần đạt được, cấu trúc

chung của từng hệ thống.

5) Thứ năm, đề xuất quy định về trách nhiệm phát triển đô thị thông minh của cơ quan Nhà nước, doanh nghiệp, cộng đồng dân cư. Nội dung này nhằm phát huy tối đa sự tham gia của các thành phần kinh tế.

Ngoài ra, dự thảo Nghị định dự kiến cũng sẽ quy định một số nội dung để phát triển nguồn lực cho đô thị thông minh, hợp tác PPP, xã hội hóa, thuê dịch vụ cho đô thị thông minh. Qua đó, khuyến khích phát triển công nghiệp phục vụ phát triển đô thị thông minh. Quy định cho phép được hưởng các chính sách ưu tiên, ưu đãi, hỗ trợ chung áp dụng cho lĩnh vực khoa học, công nghệ cao, công nghệ thông tin.

Dự kiến sau khi Nghị định được ban hành sẽ cung cấp hành lang pháp lý để thúc đẩy phát triển đô thị thông minh: Thống nhất được nhận thức, cách làm, hạn chế các tồn tại trước đây; giải quyết được sự lúng túng, phân định rõ trách nhiệm các cấp, các ngành theo các nhiệm vụ trọng tâm như hướng dẫn, quy định tiêu chuẩn quy chuẩn, xây dựng đề án tổng thể, kế hoạch triển khai, đánh giá, công nhận. Bên cạnh đó, khuyến khích phát triển công nghiệp phục vụ phát triển đô thị thông minh. Qua đó, đóng góp phát triển kinh tế số, kinh tế đô thị.

PV/moc.gov.vn